

Plectrelminthus caudatus (Ldl.) Summerhayes

Synoniemen

Angraecum caudatum Ldl.
Plectrelminthus bicolor Rat.
Listrostachys caudata Rchb.f.
Leptocentrum caudatum Schltr.

Naam

Zoals reeds eerder beschreven, is op het gebied van naamgeving van Afrikaanse orchideeën veel onduidelijkheid ontstaan, doordat verschillende auteurs onafhankelijk van elkaar de verschillende planten beschreven. Veel soorten werden op een grote hoop gegooid, omdat onderscheidende kenmerken niet als zodanig erkend of herkend werden. Uit het bovenstaande aantal synoniemen blijkt dat dit voor *Plectrelminthus caudatus* ook geldt. Er was bij de eerste beschrijving in 1836 door Lindley duidelijk gekeken naar de toen bekende *Angraecum sesquipedale*, de beroemde soort uit Madagascar die ook zo'n lange spoor heeft. Hij noemde de soort *caudatum*, met staart, en bracht hem onder bij *Angraecum*. In datzelfde jaar heeft Ratinque de soort ook beschreven, ook hij vond de lange (17-25 cm) spoor het meest opvallende kenmerk en vond dat een aanleiding om een nieuw geslacht te scheppen, n.l. *Plectrelminthus*, wat die lange spoor ook weer in zijn naam heeft. De soort kreeg van hem de naam "bicolor", tweekleurig, duidelijk afkomstig van de groenwitte bloem. Reichenbach heeft in 1864 dezelfde plant nog *Listrostachys caudata* genoemd, en Schlechter in 1914 *Leptocentrum caudatum*.

Summerhayes heeft veel zaken recht getrokken, en in *Kew Bulletin* 1949:441 heeft hij moeten besluiten dat op grond van de geldende regels voor nomenclatuur de juiste naam *Plectrelminthus caudatus* is.

Verspreiding

De soort is een vertegenwoordiger uit het altijd groene regenwoud van West- en Centraal-Afrika, d.w.z. van Sierra Leone in het westen tot Zaïre in het oosten, met vooral de nadruk op Sierra Leone.

Ook zijn er nu vindplaatsen in Togo bekend, waarvan Senghas aannam dat hier een onderbreking was vanwege savanne-vegetatie.

Er is in deze streken afwisseling tussen droge en natte tijd. De droogte kan soms zeer langdurig zijn.

Hij wordt wel tot 600 meter hoogte gevonden, waar 's nachts vrij scherpe temperaturdalingen kunnen ontstaan.

Beschrijving

Plectrelminthus caudatus zie je bepaald niet over het hoofd: volwassen planten die niet bloeien zijn op zichzelf al sierlijk; om een grove vergelijking te maken: ze lijken wel wat op een *Clivia*. Hij heeft dikke wortels die zich erg graag in de vrije ruimte bewegen, voorzover ze niet voor hechting nodig zijn.

De bladeren komen uit een centraal punt en zijn riemvormig, 10 tot 35 cm lang en 1½ tot 3½ cm breed met aan het uiteinde een insnijding met twee ongelijke punten.

De bloeiwijze kan wel tot 60 cm lang worden en 4 tot 12 bloemen dragen; de tak heeft een zigzag-groei, waardoor de bloemen die veel ruimte nodig hebben, alleen al vanwege hun tot 25 cm lange spoor, goed uitkomen.

foto hr. Noome

De bloemen geuren en blijven lang. Ze zijn groenwit van kleur, met soms een verloop naar olijfgroen. Opmerkelijk is het dat het lijkt of de foto op z'n kop is afgedrukt: de bloem staat verkeerd om, maar deze omgekeerde (resupinate) stand is juist, daartoe heeft de zeer korte bloemsteel een gedraaide voet en de lip staat dus naar boven. De sepalen en petalen zijn groen gekleurd. Als de bloemen volledig open zijn, zijn de randen teruggeslagen. Bij de stempelzuil gaat de witte kleur van de lip over in bruin, de uitstekende lip kan groenig tot groen zijn. De lip is ruitvormig tot ovaal, terwijl de rand onregelmatig is getand.

Opmerkelijk aan de basis van de lip zijn de twee uitsteeksets die een pijlpuntvormige brug slaan en de twee verdikte delen verbinden, die uit de voet van de stempelzuil ontstaan.

Cultuur

Plectrelminthus caudatus wordt gevonden in gebieden die wij tropisch noemen.

Ze ontvangt daar vrij veel licht. We zijn dan snel geneigd een plaats boven in de kas te geven.

Toch blijft het oppassen, want bij de vorming van knoppen treedt vrij snel verdroging op, en dus knopval. Ook wanneer de plant zijn juiste plaats nog niet gevonden heeft of verpot of pas geïmporteerd is, kan extra schaduw geen kwaad.

Afhankelijk van de vorm en grootte van de plant wordt hij opgepot of opgeblokt. Bij het oppotten moet u een zgn. azalea-pot gebruiken omdat de plant een stevige stand moet hebben; het potmateriaal moet de plant stevig op z'n plaats houden en moet doorlatend zijn, omdat er anders van onder af rot ontstaat.

Wortels vormen zich boven de pot en gaan naar alle kanten; een mooie wortelvorming bij een goede luchtvochtigheid.

Hetzelfde geldt wanneer u de plant opbindt: een goed stuk kurkschors of een grote plaat mexifern doet de plant tot zijn recht komen. Zeker in de eerste weken kan er bladverlies optreden: de plant regelmatig dompelen en goed laten uitdruipen, kan dit tegengaan. Tevens kan een vochtige, beschaduwde plaats hem tegen een te sterke uitdroging beschermen.

Als nieuwe wortels zich tonen en duidelijk hergroei ontstaat, kan een regelmatige bemesting, bladbemesting wekelijks $\frac{1}{4}$ sterkte: 1 gram per 3 liter, de plant goed doen.

Ze zijn erg gevoelig voor spint. Wanneer de plant zich aangepast heeft, zal hij na een drogere periode in de winter met zoveel mogelijk licht, in ons late voorjaar gaan bloeien.

Pas half februari moet u daartoe de vochtigheid opvoeren.

De soort wordt gekweekt in onze gematigd-warme kas. Een schoonheid, niet goedkoop in aanschaf, maar de uitgave waard!

A. Klaassen

December 1982

Literatuur:

Giesberger, G.: *Plectrelminthus caudatus* (Lindl.) Summerhayes,
Orchideeën 40, blz. 53-55, 1978.

Senghas, K.H.: Die Gattung *Plectrelminthus* Rat.,
Die Orchidee, 23, blz. 221-227, 1972.

Stewart, J. en Hennesy, E.F.: *Orchids of Africa*, blz. 104-105, 1981